

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Ion GUZUN

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Movilă Corina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

ARHIRII Serghei XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.11.2019– 23.10.2020;

Instanța de apel: 01.02.2021 – 24.02.2021;

Instanța de recurs: 08.04.2021 – 19.05.2021.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești, din 23 octombrie 2020, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Arhirii Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;
- art. 266 Cod penal la 6 luni închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv spre executare, fiindu-i stabilită pedeapsa de 3 ani 2 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Procesul penal pe art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal a fost încetat în temeiul art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Prin sentință s-a soluționat soarta corpurilor delictive, cu încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 320 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Arhirii Serghei, nedeținând permis de conducere, în seara de 07.09.2019, pe la orele 21:00 pe traseul central din XXXXX, în direcția XXXXX, conducând automobilul de modelul „Peugeot Partner”, cu XXXXX, contrar prevederilor pct. 10 subpct. 1) lit. b) a

Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 potrivit căruia persoana ce conduce un vehicul trebuie: să *posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum*, pct. 39 subpct. (2) lit. a), b) a Regulamentului circulației rutiere conform căruia: *înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, în cazul în care vehiculul iese de pe un teritoriu adiacent drumului, conducătorul trebuie să se informeze prin intermediul mijloacelor de semnalizare rutieră și să circule doar în direcția permisă de deplasare pe drumul respectiv, să cedeze trecerea pietonilor și vehiculelor care circulă pe acest drum*, și pct. 45 subpct. (1) lit. a), b) și d) a Regulamentului circulației rutiere, care stipulează că: *conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, d) situația rutieră*, subpct. (2) *aceluiași regulament, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului*, drept rezultat al încălcărilor admise, ne reducând viteza suficient ca să poată opri la apariția obstacolului din față, ieșise pe contrasens, tamponându-se frontal cu motocicletă de modelul *Gherakl F2* cu XXXXX, condusă de către Gusca Vasile, care la acel moment staționa în mod regulamentar pe marginea traseului din partea stângă, pe contrasens, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 201929D0097 din 11.09.2019 leziuni corporale sub formă de fractura dublă a colului femoral lateral și 1/3 medie femurului stâng cu deplasare sub unghi deschis posterior, multiple plăgi contuze și excoriate, care s-au produs prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent, prin mecanism de lovire, posibil în circumstanțele indicate ce se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

La fel, nedeținând permis de conducere și conducând în seara de 07.09.2019, pe la orele 21:00 pe traseul central din XXXXX automobilul de modelul „Peugeot Partner”, cu XXXXX, s-a tamponat în motocicletă de model „Gherakl F2” cu XXXXX, condusă de către Gusca Vasile, în rezultatul căruia i-au fost cauzate leziuni corporale grave, astfel provocând urmările indicate la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, ulterior având scopul eschivării de răspundere penală pentru fapta comisă, și ignorând prevederile pct. 12 subpct. (1) a Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, a părăsit locul accidentului rutier.

Concomitent cu aceasta, instanța în temeiul de drept prevăzut la art. 109 Cod penal, art. 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, a dispus încetarea procesului penal în privința lui pe art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe marginea

învinuirii formulate în aceea, că în seara de 07.09.2019, în jurul orelor 21:00, aflându-se pe traseul central din XXXXX, după ce conducând mijlocul de transport de modelul „Peugeot Partner”, cu XXXXX și tamponând motocicleta de modelul „Gherakl F2”, cu XXXXX, condusă de către Gusca Vasile, în rezultatul căruia i-a cauzat leziuni corporale grave, cunoscând cu bună-știință despre starea de sănătate a victimei și având posibilitate reală de a-i acorda ajutor acestuia, a părăsit locul accidentului rutier, lăsând victima în primejdie.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura pedepsei, prin excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, stabilindu-i pe art. 264 alin. (3) lit. a), 266 Cod penal, prin aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu aplicarea art. 90¹ alin. (1) Cod penal - 2 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis și 2 ani cu suspendarea condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani, păstrând neschimbată dispozițiile sentinței în ce privește încetarea procesului penal pe art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal.

În motivare apelului, procurorul, a susținut caracterul neproportional al pedepsei penale în raport cu faptele comise și urmările survenite soldate cu cauzarea de vătămări corporale grave părții vătămate, suspendarea condiționată a cărei nu-și va atinge scopul restabilirii echității sociale prin satisfacție efectivă a suferințelor suportate de către acesta, la fel ca și corectarea celui vinovat, cu prevenirea comiterii de către el sau alte persoane a unor fapte analogice, mai cu seamă ținându-se cont de eschivarea lui de la fața locului și lăsarea în primejdie a părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, apelul procurorului a fost admis, cu casarea sentinței în latura stabilirii pedepse penale și în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, potrivit modului, stabilit pentru prima instanță.

Arhirii Serghei s-a considerat condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;

- art. 266 Cod penal, la 1 an închisoare.

În corespundere cu art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În corespundere cu art. 90¹ alin. (1) Cod penal, Arhirii Serghei urma să execute real în condiții de penitenciar 2 ani închisoare, iar perioada rămasă de 1 an 6 luni s-a suspendat condiționat pentru perioadă de probațiune de 2 ani.

În corespundere cu art. 225 alin. (2) și 387 alin. (3) Cod de procedură penală, acțiunea civilă inițiată în procesul penal de către partea vătămată Gusca Vasile s-a admis în principiu, lăsându-se spre soluționare în ordinea procedurii civile.

În rest dispozițiile sentinței cu privire la încetarea procesului penal pe art. 163 alin. (2) lit. a) Cod penal în legătură cu împăcarea părților, la corpurile delictelor și la cheltuielile judiciare au rămas fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat.

În raport cu materialul probator administrat pe caz, inculpatul și-a recunoscut integral vinovăția atât în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond, cât și în cea de apel, depunând declarațiile benevole în ce privește circumstanțele comiterii ei, împrejurările faptei expuse de el coroborând întru-tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond li-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a ținut cont de art. 61, 75 Cod penal, de faptul că deși infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este comisă din imprudență, ea face parte din categoria infracțiunilor grave, ce atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei. Mai mult, celelalte două infracțiuni prevăzute de art. 266 și 163 alin. (2) lit. a) Cod penal, chiar dacă fac parte din categoria infracțiunilor ușoară și mai puțin gravă, totuși ele s-au manifestat printr-o intenție directă, față de urmările impactului survenit și valorile sociale lezate de el.

S-a menționat personalitatea inculpatului care potrivit cazierului contravențional și celui penal (f.d. 68, 70-71, vol. I) nu este la prima abatere de lege, anterior fiind suspus răspunderi contravenționale și celei penale, împrejurări care însă nu l-au corectat, el neconștientizând rolul educativ și cel de prevenire a activității criminale, continuându-și activitatea criminală prin comiterea unor fapte cu un pericol social-SPORT, împrejurări care prin sine determină efectul preventiv serios al pedepsei închisorii ce urmează a-i fi stabilită, constituind o garanție de restabilire a echității sociale și o asigurare, că drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi, sunt apărate, violarea lor fiind contracarată și pedepsită.

Totuși, ținând cont de caracteristica pozitivă de la locul de trai al inculpatului (f.d. 64-65, vol.I), lipsa unei evidențe narcologice sau psihiatrice (f.d. 66), recunoașterea de către el a faptelor penale, dând dovadă de un comportament regretabil pentru cele săvârșite, achitând părții vătămate o parte din prejudiciul cauzat prin infracțiune, instanța de apel a conchis nerațională executarea de către el a întregi pedepsei în condiții de penitenciar, fapt pentru care prin aplicarea dispozițiilor art. 90¹ alin. (1) Cod penal, a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei, astfel încât ½ din ea va fi executată în penitenciar, iar cea de-a doua jumătate cu suspendare condiționată pentru perioadă de probațiune, cu aplicarea celei complementare, ca una obligatorie în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, întru excluderea manifestării în continuare a aceluiași comportament de neglijare a

restricțiilor impuse de lege, precum și a practicii vicioase de sine încredere în rândurile infractorilor.

Respectiv, pretinsa întreținere a doi copii minor, recuperarea de către inculpat a daunei cauzate prin infracțiune părții vătămate, care de altfel este o obligație pe care o are față de părțile vătămate în vederea restabilirii echității sociale și a echilibrului dintre faptele comise și urmările survenite, în raport cu fapta comisă de Arhirii Serghei, ne constituind temei pentru aplicabilitatea la caz a prevederilor art. 90 Cod penal.

Concomitent cu latura penală, s-a dispus soluționarea laturii civile, la care instanța de fond a omis să se expună, și ținând cont de solicitarea părții vătămate de a o admite în principiu, pentru a-i acorda ulterioare posibilitatea soluționării ei în procedura civilă, în conformitate cu art. 225 pct. 2) Cod de procedură penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Movilă Corina în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului cu menținerea sentinței primei instanțe.

În motivare recurenta a indicat că, pedeapsa stabilită de instanța de apel este prea aspră. La individualizarea pedepsei, instanța nu a luat în considerație circumstanțele de fapt și de drept a cauzei, caracterul infracțional al faptei, gravitatea comiterii infracțiunii (infracțiunile fac parte din categoria infracțiunilor ușoare și puțin grave), inculpatul deși anterior condamnat, antecedentele penale sunt stinse, a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, are un loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv, are familie cu copii minori la întreținere și a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate. Instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatei, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Colegiul penal reține că, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat*

soluția instanței, însă instanța de recurs precizează că recurenta, referindu-se la pct. 6 din norma menționată, nu a specificat care din temeiurile prevăzute de legea menționată le consideră relevante pentru cazul dat. Indicând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, recurenta nu și-a argumentat motivul arătat, ceea ce rezultă că acesta este menționat declarativ și urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, înăsprind-o la apelul procurorului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel just a concluzionat că sancționarea inculpatului cu suspendarea condiționată a pedepsei reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite și persoanei inculpatului.

Instanța de apel a argumentat că, pedeapsa stabilită de instanța de fond era prea blândă și nu s-a luat în considerare personalitatea inculpatului, așa cum acesta a comis infracțiuni ușoare și mai puțin grave, a provocat părții vătămate leziuni corporale grave periculoase pentru viață, anterior a fost condamnat, deși antecedentele sunt stinse, fapt ce demonstrează că inculpatul nu a însușit lecția și a comis din nou fapte prejudiciabile.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată prin casarea parțială a soluției instanței de fond și aplicând în privința inculpatului o pedeapsă privativă de libertate reală, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (cauza *Bachowski v. Polonia* din 02.11.2010).

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de avocata Movilă Corina în numele inculpatului, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Movilă Corina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe *ARHIRII Serghei XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iunie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN